

*1.pielikums
Metodikai projektu iekļaušanai
IKT mērķahitektūrā v2.0
“Detalizētā projekta apraksta veidlapa”*

VIIS attīstība – izglītības monitoringa sistēma

Detalizētais projekta apraksts

LR Izglītības un zinātnes ministrija

Satura rādītājs

Satura rādītājs	2
Projekta apraksts (kopsavilkums)	3
Termini un saīsinājumi	6
1. Problēmas apraksts	7
2. Projekta mērķi un sasniedzamie rezultāti	11
2.1. Projekta rezultāta rādītāji	11
3. Risinājuma apraksts	13
3.1. Publiskās pārvaldes procesi, pakalpojumi un to normatīvais regulējums	14
3.2. Dati	16
3.3. Programmatūra	17
3.4. Infrastruktūra	18
3.5. Mijiedarbība ar pašvaldībām	19
4. Projekta ieguldījums SAM rezultātu rādītājos un projekta sociālekonomiskā indikatīvā lietderība	19
1. Projekta darbības, laika plāns un izmaksas	21
1.1. Projekta darbību īstenošanas laika grafiks	21
3.1.	21
3.2.	21
3.3.	21
3.4.	21
3.5.	22
5.2. Projekta izmaksu sadalījums	23
6. Projekta pārvaldība	24

Projekta apraksts (kopsavilkums)

Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena “IKT pieejamība, e-pārvalde un pakalpojumi” 2.2.1. specifiskais atbalsta mērķis “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” (turpmāk – SAM) nosaka stiprināt informācijas komunikāciju tehnoloģiju (turpmāk – IKT) lietojumprogrammas. Pamatojoties uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2014.gada 24.jūlija informatīvo ziņojumu¹, kā arī Ministru kabineta 2015.gada 17.novembra noteikumu Nr.653² sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma 3.pielikumā noteikto, Izglītības un zinātnes ministrija ir atbildīgā institūcija par projekta “VIIS attīstība – izglītības monitoringa sistēmas izveide” īstenošanu, paredzot projektam indikatīvo finansējumu 1 milj. EUR apmērā. IZM uzdevums ir nodrošināt projekta izstrādi, skaidri definējot projekta mērķus un veicamās darbības, kā arī sniegt ieguldījumu kopējo 2.2.1. SAM rezultātu rādītāju sasniegšanā.

Informācija par projektu:

- Projekta realizētājs: LR Izglītības un zinātnes ministrija (IZM)
- Projekta partneri: Centrālā statistikas pārvalde (CSP), Valsts zemes dienests (VZD).
- Projekta realizācijas laiks: 36 mēneši
- Projekta budžets: 1 miljons EUR
- Projekta uzturēšanas izmaksas: 80 tūkst. EUR gadā

Projekta mērķi:

1. Nodrošināt pielāgojamu un centralizētu izglītības kvalitāti raksturojošo rādītāju apkopošanu un uzkrāšanu izglītības kvalitātes monitoringa vajadzībām.
2. Nodrošināt izglītības kvalitāti un tās izmaiņu raksturojošās informācijas pieejamību dažādu sabiedrības grupu vajadzībām.
3. Uzlabot valsts pārvaldes efektivitāti, pilnveidojot IZM resora pamatdarbības procesus Valsts izglītības informācijas sistēmas (VIIS) datu apstrādē un kvalitātes nodrošināšanā.

Darbības projekta mērķu sasniegšanai:

- **Izglītības indikatoru uzkrāšanas un apstrādes funkcionalitātes izstrāde**
Pasākuma ietvaros tiks izstrādāta funkcionalitāte izglītības kvalitātes monitoringa indikatoru uzkrāšanai un apstrādei. Funkcionalitāte tiks izstrādāta viegli modificējama, lai izmantotu arī jebkuru citu nākotnē definētu indikatoru uzkrāšanai un analīzei pēc nepieciešamības. Pasākuma īstenošanas rezultātā tiks uzsākta šobrīd zināmo izglītības kvalitātes indikatoru uzkrāšana.
- **Izglītības datu apstrādes pilnveide**
Pasākuma ietvaros tiks pilnveidota IZM resora padotības iestāžu datu kvalitātes kontrole un datu publicēšanas iespējas, t.sk., nodrošinot iespēju izglītības nozares un izglītības kvalitātes rādītāju interaktīvu publicēšanu un analīzi kartē, kas būtu pieejama VIIS publiskās daļas lietotājiem. Atbilstoši publiskās pārvaldes atvērto datu iniciatīvai projekta ietvaros tiks publicētas VIIS datu kopas valsts Atvērto datu portālā. Pasākuma ietvaros tiks izstrādāta nepieciešamā funkcionalitāte automatizētai datu priekšapstrādei un nodošanai ārējai informācijas sistēmai.

---

¹ VARAM informatīvais ziņojums “Par pasākumiem, kurus paredzēts īstenot Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam turpmākās rīcības plānojuma uzdevumu 3.1. “Publiskās pārvaldes IKT centralizētu platformu izveidi” un 3.2. “Publiskās pārvaldes pakalpojumu elektronizācija” ietvaros”

² Ministru kabineta 2015.gada 17.novembra noteikumi Nr.653 „Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1.pasākuma „Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” īstenošanas noteikumi”

- **Apziņošana**

Pasākuma ietvaros tiks izstrādāta VIIS iekļauto personu grupu apziņošanas (piemēram, izglītojamo un viņu vecāku grupu un iestāžu darbinieku grupu) funkcionalitātei, izmantojot oficiālo valsts saziņas kanālu e-adreses vai citus saziņas kanālus.

Projekta rezultāta rādītāji:

	Rezultāta rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta beigām	Sasniedzamā vērtība 3 gadus pēc projekta beigām
1.	VIIS uzkrāto izglītības kvalitātes rādītāju (kopu) skaits	Skaits	0	30	50
2.	Iedzīvotāju īpatsvars, kas informācijas iegūšanai par vidējās izglītības kvalitātes līmeni izmanto VIIS publisko portālu	%	0	100	100
3.	Iedzīvotāju īpatsvars, kas informācijas iegūšanai par augstākās izglītības kvalitātes līmeni izmanto VIIS publisko portālu	%	0	100	100

Projekta iznākuma rādītāji:

	Iznākuma rādītājs	Mērvienība	Starpvērtība (2 gadi pēc projekta sākuma)	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
1.	Pilnveidoti vai no jauna izstrādāti publiskās pārvaldes procesi	Skaits	1	3
2.	Atvērto datu portālā publicēto datu kopu skaits	Skaits	6	12

Saistība ar iepriekšējā plānošanas perioda projektiem, projekta lietderība un ieguldījums SAM rezultāta rādītājos:

2015. gada 31. decembrī Izglītības un zinātnes ministrija pabeigusi Eiropas Reģionālās attīstības fonda darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.1.1. apakšaktivitātes “Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” projekta “Valsts izglītības informācijas sistēmas (VIIS) attīstība” (Vienošanās Nr. 3DP/3.2.2.1.1./14/IPIA/CFLA/001/001) īstenošanu. Projekta ietvaros (2007.-2013. gada projekts “VIIS attīstība un izglītības monitoringa sistēmas izveide”) tika paplašināta VIIS kā centrālās izglītības resora informācijas sistēmas funkcionalitāte, nodrošinot informācijas uzkrāšanu par augstākās izglītības iestādēs studējošajiem, elektronizējot izglītības pakalpojumus, attīstot VIIS datu apmaiņu ar citām iestāžu informācijas sistēmām, kā arī uzlabojot VIIS

uzkrāto datu ieguves iespējas, tādējādi sekmējot normatīvajos aktos un politikas plānošanas dokumentos fiksēto rīcības virzienu un mērķu izpildi.³

Šī projekta ietvaros īstenotie pasākumi turpina iepriekšējā plānošanas perioda projekta pasākumus, dodot šādu ieguldījumu 2.2.1.SAM rezultāta rādītājos:

- Līdz 2021. gada 15. maijam tiks pilnveidoti 3 IZM resora pamatdarbības procesi, nodrošinot šobrīd esošo procesu uzlabojumus, papildinot ar izglītības sistēmas analīzei un monitoringam nepieciešamo informāciju un jaunām datu analīzes, uzturēšanas, sniegšanas un pārbaudes funkcijām;
- Tiks sniegts ieguldījums Latvijas reitinga Eiropas Komisijas Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāta atbalstītās iniciatīvas *ePSIplatform* ietvaros veidotajā atkalizmantošanas indeksā *PSI Scoreboard*, publicējot 12 atvērto datu kopas.

Atbilstoši Projekta plānotajam budžetam Projekta izmaksas ir 1,0 milj. EUR, papildus tam sistēmas uzturēšanai paredzot 80 tūkst. EUR gadā. Kopumā 10 gadu periodā izstrādes un uzturēšanas izmaksas veido 1,8 milj. EUR. Projekta indikatīvais sociālekonomiskais ieguvums 10 gadu periodā ir 1,9 milj., kas pārsniedz projekta investīciju un uzturēšanas izmaksas 10 gadu periodā (1,8.milj.).

---

³ <http://www.izm.gov.lv/lv/valsts-izglitibas-informacijas-sistemas-viis-attistiba-29122015>

Termini un saīsinājumi

Termins, saīsinājums	Skaidrojums
CFLA	Centrālā finanšu līgumu aģentūra
Darbības programma	Eiropas Komisija 2014.gada 11.novembrī apstiprinātās Latvijas izstrādātās 2014.-2020.gada plānošanas perioda darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība”
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
E-adrese	Oficiālā elektroniskā adrese
IKT	Informācijas komunikāciju tehnoloģijas
IT	Informācijas tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KDV	Valsts pārvaldes pakalpojumu portāla latvija.lv klienta darba vieta
PUK	Projekta uzraudzības padome
OCED	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma
PIKTAPS	Projekts “Publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma”
VZD	Valsts zemes dienests
VID	Valsts ieņēmumu dienests
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
Projekts	Valsts izglītības informācijas sistēmas attīstība

1. Problēmas apraksts

Saskaņā ar Izglītības attīstības pamatnostādņem 2014.-2020.gadam⁴ plānošanas periodā paredzēts veikt virkni aktivitāšu, kas ir tieši vai pastarpināti saistītas arī ar Valsts Izglītības informācijas sistēmas (turpmāk – VIIS) attīstību, t.sk.:

1. Lai nodrošinātu efektīvas, uz pierādījumiem balstītas izglītības politikas veidošanu, jāizveido visu līmeņu izglītības politikas ieviešanas un izglītības kvalitātes monitoringa sistēma, kas vērsta uz politikas analīzes kapacitātes attīstīšanu valsts pārvaldē, augstākās izglītības un zinātniskajās institūcijās.
2. Nepieciešams nodrošināt VIIS funkcionalitātes ilgtspējas attīstību, papildinot to ar informāciju par pieaugušo izglītības iespējām.
3. Nepieciešams izveidot vienotu augstākās izglītības informācijas apmaiņas sistēmu un augstākās izglītības iestādes absolventu darba gaitu monitoringa sistēmu, lai iegūtu informāciju pamatotu lēmumu pieņemšanai.
4. Ir nepieciešams stiprināt sadarbību ar pētnieku grupām, kas veic dažādus ar izglītības politikas mērķu sasniegšanu saistītus pētījumus un nodrošina izglītības politikas veidotājus un lēmumu pieņēmējus ar svarīgiem datiem.
5. Lai noteiktu Latvijas izglītības sistēmas kvalitāti, kā arī salīdzinātu to ar izglītojamo zināšanu līmeni citās valstīs, nepieciešams nodrošināt Latvijas dalību starptautiskos pētījumos (t.sk. nodrošināt statistiskos datus par izglītības sistēmu).
6. Netiek pievērsta pietiekama uzmanība mācību rezultātu monitoringam un cēloņsakarību noteikšanai starp mācību rezultātu ietekmējošajiem faktoriem un izglītojamo mācību sasniegumiem, lai uz kompetencēm balstītā izglītības saturā paredzētu pasākumus mācību sasniegumu uzlabošanai⁵.

Pasākuma realizācija ir skatāma kontekstā arī ar vairākiem Darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība" iekļautajiem specifiskajiem atbalsta mērķiem (turpmāk – SAM) un to ietvaros plānotajām darbībām.

Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.6. SAM "Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu" ir tieši saistīts ar Izglītības attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam⁶ noteikto uzdevumu 3.1.4. "Izglītības kvalitātes monitoringa veikšana", kas paredz IZM 8.3.6. SAM ietvaros ar Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) atbalstu īstenot:

- Latvijas dalību starptautiskajos pētījumos;
- nacionāla mēroga pētījumus izglītības kvalitātes monitoringam;
- vienotu kritēriju atlases metodoloģijas izstrādi izglītojamo mācību sasniegumu novērtēšanai starptautiskā, nacionālā un individuālā līmenī;
- izglītības politikas īstenošanas un ietekmes novērtēšanas pētnieku tīkla izveidi zinātniskajās institūcijās, kas spēj nodrošināt politikas veidošanai nepieciešamo jautājumu izpēti.

Savukārt Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.4. SAM "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus" paredz priekšlaicīgi mācības pārtraukušu skolēnu skaita samazināšanu, t.sk.:

- priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku novēršanas vadlīniju izstrādi un pilnveidi pašvaldībām un izglītības iestādēm koordinētai priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas problēmas mazināšanai;

---

⁴ 2014. gada 22. maijā Saeimā apstiprinātās Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam.

⁵ 8.3.6.specifiskā atbalsta mērķa "Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu" 8.3.6.1.pasākuma "Dalība starptautiskos pētījumos un nacionālo izglītības pētījumu veikšana" 1.kārtas "Dalība starptautiskos pētījumos" sākotnējais novērtējums

⁶ 2014. gada 22. maijā Saeimā apstiprinātās Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam.

- projekta datu operatīvās uzskaites sistēmas izveide un uzturēšana - uzraudzības rādītāju nodrošināšana datu uzkrāšanai par projekta ietvaros atbalstu saņēmušajiem izglītojamiem, jaunatnes organizācijām un biedrībām vai nodibinājumiem, kas veic darbu ar jaunatni, par saņemto atbalstu, kā arī par šādu specifisko iznākuma rādītāju faktiski sasniegtajām vērtībām:
  - to jaunatnes organizāciju un biedrību vai nodibinājumu projektu skaits, kuras veic darbu ar jaunatni, katra projekta finansiālais apmērs, projekta ilgums, īstenošanas vieta pašvaldību griezumā, atbalstītās darbības un iesaistītās mērķa grupas lielums;
  - no profesionālās izglītības iestādēm atskaitīto audzēkņu īpatsvars, kuri neturpina mācības citā izglītības iestādē;
  - vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu izglītojamie, kas saņēmuši Eiropas Sociālā fonda atbalstu individuālā priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska mazināšanas plāna ietvaros.

Analizējot Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam⁷ un citos politikas plānošanas dokumentos minēto, šobrīd var tikt izvirzītas šādas problēmjas, kas pamato VIIS attīstību, kā arī Projekta īstenošanas nepieciešamību.

1. Sistēmiskas pieejas trūkums izglītības kvalitātes monitoringa vajadzībām

Saskaņā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – OECD) ieteikumiem, VIIS nepieciešams nodrošināt OECD vispārējās izglītības kvalitātes indikatoru ievadīšanu, uzturēšanu un informācijas izplatīšanu par indikatoru vērtībām.

Izglītības monitoringa sistēmas trūkums ir minēts Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam (IAP) ka viena no prioritāri risināmajām problēmām izglītības jomā. Arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD), veicot Latvijas izglītības sistēmas, politikas un prakses atbilstības izvērtējumu OECD standartiem, norādīja uz nepieciešamību stiprināt izglītības kvalitātes uzraudzību, datu vākšanu un pētījumu rezultātu izmantošanu (*Strengthen data collection, monitoring and use of research*), kā arī aicināja valdību īstenot nodomu nostiprināt datu vākšanu par visām izglītības iespējām (OECD ziņojums pieejams: <http://www.oecd.org/latvia/education-in-latvia-9789264250628-en.htm>).

Latvijā pastāv vairāki izglītības kvalitātes novērtēšanas procesi, neveidojot vienotu uzraudzības sistēmu. Lai sekmētu izglītības politikas pilnveidošanu, izglītības kvalitātes novērtēšanai jābalstās uz sistemātisku, ilgstošu un nepārtrauktu metodiski pamatotu informācijas apkopošanu un turpmāku analīzi. Tādēļ jāizveido un jāievieš izglītības kvalitātes monitoringa sistēma, kas balstās uz:

- a) starptautiski salīdzinošo izglītības pētījumu rezultātiem,
- b) valsts līmeņa raksturojošajiem datiem, kā arī
- c) dažādu problēmu un parādību detalizēto analīzi nacionālajā kontekstā, kas būtu savstarpēji saistīti vienotā uzraudzības sistēmā.

VIIS šobrīd tiek uzkrāta virkne izglītības nozares datu, t.sk. dati par:

- izglītības iestādēm;
- izglītības programmām;
- izglītojamajiem;
- izglītības iestādēs nodarbinātajiem pedagogiem;
- izglītības iestāžu tehnisko personālu;
- privātpraksē strādājošajiem pedagogiem;
- izglītojamam vai pedagogam izsniegtajiem valsts atzītajiem izglītības dokumentiem;
- akadēmisko personālu, institūcijām un bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzējiem.

⁷ 2014. gada 22. maijā Saeimā apstiprinātās Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam.

Precīzs VIIS iekļautās informācijas un datu saturs raksturots 2019.gada 25. jūnija MK noteikumos Nr.276 "Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi".

Tomēr esošajā situācijā netiek nodrošināta šo datu integrēšana izglītības kvalitāti raksturojošo rādītāju aprēķināšanas vajadzībām, t.i. nav izveidota vienota valsts līmeņa informācijas un datu analīzes struktūra izglītības kvalitātes novērtēšanas vajadzībām.

Tāpat šobrīd ir virkne izglītības kvalitātes novērtēšanai būtisku datu kopu, kas tiek uzturētas citu iestāžu IS, piemēram:

1. Informācija par skolēnu mācību rezultātiem, kavējumiem tiek uzturēta izglītības iestāžu elektroniskajos žurnālos.
2. Informācija par personu nodarbinātību un atalgojuma līmeni ir pieejama Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) informācijas sistēmās.

Ņemto vērā iepriekš minēto, viena no būtiskākajām VIIS uzlabojumu jomām ir saistīta ar centralizētas datu uzkrāšanas un analīzes nepieciešamību. Pastāvot ievērojamam IS kopskaitam, statistikas rādītāju apkopošana kļūst par sarežģītu procesu un prasa lielus resursus (piemēram, lai nodrošinātu datus kvalitātes analīzes un monitoringa vajadzībām par vismaz ceturkšņa/semestra sekmēm, informācija nepieciešama no skolu elektroniskajiem žurnāliem). Šobrīd izglītības procesā iesaistītās puses pēc nepieciešamības izmanto pieejamos resursus, iegūstot daļējus vai nepilnīgus datus par atsevišķiem kvalitātes indikatoriem.

Visu iepriekš minēto faktoru ietekmē izglītības iestāžu attīstības rādītāji tiek ievākti un analizēti ar ievērojamu laika nobīdi, tādējādi nenodrošinot savlaicīgi un operatīvi pieejamu informāciju izglītības kvalitātes līmeņa novērtēšanas vajadzībām. Pie tam rādītāju apkopošana ir sarežģīts, finanšu, laika un cilvēkresursu ietilpīgs process.

2. Nepietiekami pieejama informācija par izglītības kvalitātes aspektiem dažādu iestāžu un sabiedrības grupu vajadzībām

Ņemot vērā, ka šobrīd nav pieejama vienota valsts līmeņa izglītības kvalitāti raksturojošo rādītāju sistēma, ieinteresētās puses (sabiedrība, izglītības iestāžu vadība, valsts un pašvaldību institūcijas, izglītotāji, izglītojamie, kā arī citas ieinteresētās puses) pēc nepieciešamības izmanto pieejamos resursus, gūstot tikai daļēju priekšstatu par izglītības iestāžu darbību raksturojošiem rādītājiem un izglītības kvalitātes līmeņa izmaiņām.

Šobrīd eksistē arī vairākas sistēmas un portāli, kas publicē datus par izglītības iestādēm un par skolu sniegumu. Šajos portālos var apskatīt, piemēram, skolu kontaktinformāciju, tipu un skolēnu sniegumu olimpiādēs, bet nepastāv iespējas salīdzināt skolas pēc citiem indikatoriem. Vienotas, visaptverošas un daudzfunkcionālas uzraudzības sistēmas šobrīd Latvijā nav.

Esošajā situācijā ar virkni problēmu saskaras arī IZM un tās padotības iestādes:

- pārskati parasti ir elektronisko darba lapu formātā, kas padara vairāku indikatoru salīdzināšanu laikietilpīgu un neefektīvu (darbiniekiem pašiem ir jāmeklē papildus dati, jāveido citi dokumenti);
- IZM apkopo un izstrādā ikgadēju vispārējās izglītības statistisko pārskatu, izmantojot vispārīnātu, plašas amplitūdas informāciju (piemēram, mācību iestāžu skaits, kopējais skolēnu skaits pa pilsētām);
- paralēli IZM aktivitātēm, arī starptautisko izglītības pētījumu ietvaros tiek izstrādāti nacionālie ziņojumi par visām pētījuma dalībvalstīm, kuros tiek vērtēta konkrētās valsts vietējā mēroga situācija.

Pie tam VIIS publiskā daļa, kā arī VIIS reģistrēto lietotāju saskarne (no angļu val. *interface*) nav ērts lietošanai un nenodrošina nepieciešamo funkcionalitāti izglītības kvalitāti raksturojošo rādītāju publicēšanai un izplatīšanai. Pie tam publiskajā pārvaldē netiek nodrošināta pietiekama izglītības nozari raksturojošās informācijas (datu) atkalizmantošana.

3. Nepietiekams atbalsts datu kvalitātes nodrošināšanai

VIIS šobrīd tiek uzturēts liels izglītības nozari raksturojošo datu apjoms. Datu ievadi un aktualizēšanu VIIS nodrošina virkne iestāžu atbilstoši 2019.gada 25. jūnija MK noteikumos Nr.276 "Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi". Ņemot vērā iestāžu skaitu, kas nodrošina datu ievadi un aktualizēšanu, kā arī ievadāmo un aktualizējamo datu apjomu, būtisks darba apjoms nepieciešams šo datu kvalitātes kontrolei, kas šobrīd tiek veikta manuāli (pārbaudot datus un ziņojot par datu trūkumiem iestādēm, kas atbildīgas par datu ievadi).

Datu ievade par izglītības iestāžu adresēm notiek manuāli un tādējādi var rasties kļūdas, attiecinot adresi uz novadiem, pagastiem, saglabājot esošo risinājumu par piederību priekšpilsētām priekšpilsētām, kā arī var veidoties papildus datu ievades (labošanas) darbi teritoriālo reformu, tai skaitā adresācijas maiņu gadījumā.

4. Nepietiekami nodrošinātas datu izgūšanas un pārbaudes iespējas

VIIS uzkrātie dati tiek izmantoti ne tikai datu analīzes nodrošināšanai, bet arī datu pārbaudes vajadzībām, piemēram, lai iegūtu informāciju par personas (izglītojamā) statusu izglītības sistēmā.

Datu pārbaudes vajadzībām virknei iestāžu šobrīd tiek nodrošinātas piekļuves tiesības VIIS. Piemēram, VIAA, kas jauniešu garantiju un citu projektu ietvaros izmanto VIIS, lai pārliecinātos par personu atbilstību mērķa grupai. Tomēr esošā VIIS funkcionalitāte nodrošina iespēju pārbaudīt tikai katru personu atsevišķi, t.i. ievadot personas identifikācijas datus, tiek iegūta informācija par konkrētās personas statusu VIIS, tādējādi liela pārbaudāmo personu skaita gadījumā radot būtisku darba apjomu katras personas individuālai pārbaudei.

2. Projekta mērķi un sasniedzamie rezultāti

Projekts tiks īstenots kā viens no Programmas projektiem, kas paredz ieviest publisko pakalpojumu daudzkanālu piegādes tehnoloģisko nodrošinājumu vienlaikus ar centralizēto platformu un infrastruktūras attīstību valsts pārvaldē. Projektā izvirzītie mērķi (skat. turpmāk) noteikti tā, lai tie veicinātu ne tikai Programmas mērķu sasniegšanu, bet arī VARAM izvirzīto mērķu īstenošanu attiecībā uz publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi – „*Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveides mērķis ir nodrošināt iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu pakalpojumu izveidi un sniegšanu, lai samazinātu administratīvo slogu, uzlabotu pakalpojumu pieejamību, veicinātu valsts pārvaldes efektivitāti un caurskatāmību, ieviešot sistemātisku pieeju vienotas un koordinētas publisko pakalpojumu attīstības politikas un regulējuma izstrādē, nodrošinot pilnveides procesu koordināciju un vadību, tai skaitā veicinot institucionālo sadarbību un nodrošinot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju iespēju visaptverošu un koordinētu pielietojšanu valsts pārvaldes procesu pilnveidē un pakalpojumu sniegšanā.*”

1. Nodrošināt pielāgojamu un centralizētu izglītības kvalitāti raksturojošo rādītāju apkopošanu un uzkrāšanu izglītības kvalitātes monitoringa vajadzībām.
2. Nodrošināt izglītības kvalitāti un tās izmaiņu raksturojošās informācijas pieejamību dažādu sabiedrības grupu vajadzībām.
3. Uzlabot valsts pārvaldes efektivitāti, pilnveidojot IZM resora pamatdarbības procesus Valsts izglītības informācijas sistēmas (VIIS) datu apstrādē un kvalitātes nodrošināšanā.

2.1. Projekta rezultāta rādītāji

Pēc projekta pabeigšanas tiek plānots sasniegt šādus projekta rezultāta rādītājus:

	Rezultāta rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta beigām	Sasniedzamā vērtība 3 gadus pēc projekta beigām
1.	VIIS uzkrāto izglītības kvalitātes rādītāju (kopu) skaits	Skaits	0	30	50
2.	Iedzīvotāju īpatsvars, kas informācijas iegūšanai par vidējās izglītības kvalitātes līmeni izmantoju VIIS publisko portālu	%	0	100	100
3.	Iedzīvotāju īpatsvars, kas informācijas iegūšanai par augstākās izglītības kvalitātes līmeni izmantoju VIIS publisko portālu	%	0	100	100

Rezultāta rādītāju sasniegšanas pasākumi:

Lai nodrošinātu rezultātu rādītāju sasniegšanu, tiks veikti šādi pasākumi:

	Rezultāta rādītājs	Rezultāta rādītāju sasniegšanas pasākumi
1.	VIIS uzkrāto izglītības kvalitātes rādītāju (kopu) skaits	- Projekta izstrādes laikā tiks piesaistīti atbilstoši projekta partneri (ieinteresētās personas), ar kuru palīdzību (darba grupu un atgriezeniskās saites

	Rezultāta rādītājs	Rezultāta rādītāju sasniegšanas pasākumi
		veidā) tiks noteikts, kāda veida informācija par izglītības kvalitātes rādītājiem (kopām) ir nepieciešama, atbilstoši tam definējot VIIS iekļaujamās datu kopas. Tiks apkopotas VIIS uzkrāto izglītības kvalitātes rādītāju lietotāju atsauksmes par informācijas pieejamību, kvalitāti un nepieciešamajiem uzlabojumiem, t.sk., jaunu VIIS uzkrāto izglītības kvalitātes rādītāju nepieciešamību.
2.	Iedzīvotāju īpatsvars, kas informācijas iegūšanai par izglītības kvalitātes līmeni izmanto VIIS publisko portālu	<ul style="list-style-type: none"> - Lai veicinātu izglītības monitoringa datu pieejas popularitāti, tiks veikti publicitātes pasākumi. - Pēc projekta pabeigšanas tiks nodrošināta regulāra lietotāju vērtējuma apzināšana, publicēšana un izvērtēšana. Lietotāju vērtējumu rezultāti tiks izmantoti datu kvalitātes uzlabošanā, tādējādi veicinot lietotāju apmierinātību un IS izmantošanas reižu skaita pieaugumu; - Lai nodrošinātu projekta izglītības monitoringa datu pieejas popularitāti, tiks veikti sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi „Publiskās pārvaldes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma” (PIKTAPS) un “Pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības platforma” (PSPP) projektu ietvaros.
3.	Izglītības procesos iesaistīto personu apziņošana – izmantošanai	<ul style="list-style-type: none"> - Lai nodrošinātu projekta ietvaros izveidotā pakalpojuma - Izglītības procesos iesaistīto personu apziņošana – izmantošanu, IZM izstrādās un noteiks kārtību, kas paredzēs kā VIIS radītā informācija (piemēram, paziņojums par licencētas programmas beigu termiņu, akreditāciju u.c.) visām resora iestādēm jānodrošina izmantojot VIIS apziņošanas funkcionalitāti. Tiks informēti IZM darbinieki, IZM padotības iestādes un izglītības iestādes par izveidoto risinājumu.

3. Risinājuma apraksts

Projekta ietvaros plānots veikt šādus pasākumus, VIIS kvalitātes un funkcionalitātes uzlabošanai:

Izglītības indikatoru uzkrāšanas un apstrādes funkcionalitātes izstrāde (izglītības datu analīze)

Izglītības kvalitātes novērtēšana atkarīga no datu kvalitātes, uzkrāšanas un apstrādes iespējām. Kopumā izglītības sistēmu ietekmē un tās novērtēšanā tiek izmantoti šādi četri elementi:

- resursi un infrastruktūra;
- izglītojamie, to sniegums un piemērotība darba tirgum;
- pedagogi, to kvalifikācija;
- normatīvo aktu regulējums un politika.

Kvalitātes monitoringa uzdevums ir izvērtēt, kā mainās rezultāts, mainoties kādai no iepriekš minēto elementu vērtībām visos izglītības sistēmas uzraudzības līmeņos (izglītības iestādes, pašvaldības, valsts un starptautiskais līmenis), kā arī jāpilnveido indikators un to raksturlielumu ievades un rediģēšanas iespējas un datu apstrādes iespējas indikators aprēķināšanai, nodrošinot šādas funkcijas:

1. Integrēta kvalitātes monitoringa sistēma – izglītības kvalitātes monitoringa sistēmai jāpilda centralizētu datu apkopošanas funkcija. Visiem nozīmīgākajiem indikatoriem jābūt pieejamiem vienā sistēmā, nodrošinot kvalitātes monitoringa procesa efektivitāti.
2. Iespēja veikt mērījumus pēc saviem kritērijiem – katrai ieinteresētajai pusei jābūt iespējai veikt analīzi un kvalitātes mērījumus pēc sev svarīgiem kritērijiem.
3. Iespēja veikt salīdzinājumu – izglītības kvalitātes monitoringa sistēmai jāļauj operatīvi un vienkārši veikt salīdzinājumu starp vairākām izglītības iestādēm vai arī starp vairākiem vienas izglītības iestādes indikatoriem.
4. Paaugstināts mācību procesa caurspīdīgums – izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas funkcionalitātei jāpalīdz skaidrāk saredzēt visu ieinteresēto pušu ieguldīto darbu un tā rezultātus.
5. Neatkarīga sistēmas pārvaldība – izglītības kvalitātes monitoringa sistēma ir ministrijas pārvaldībā, un tās funkcionalitāte vai pieejamība nevar būt atkarīga no ārējas ietekmes.

Ņemot vērā iepriekš minētos faktorus, projekta ietvaros tiks definēta izglītības kvalitātes monitoringa pamata indikatoru kopa, izveidotas trūkstošās datu apmaiņas ar citu valsts iestāžu IS, kā arī izveidots process un ieviesta funkcionalitāte šo rādītāju apkopošanai un aprēķināšanai. Lai nodrošinātu iespēju pievienot citus indikatorus, attīstot monitoringa iespējas, funkcionalitāte tiks izstrādāta tā, lai tā būtu izmantojama citu indikatoru uzkrāšanai. Procesā ieviešanas rezultātā tiks nodrošināta izglītības kvalitātes analīzes funkcionalitātes iespējas, lai veiktu izglītības kvalitātes monitoringu un risinātu ar izglītības sistēmu saistītus jautājumus reālajā laikā.

Par datu iesniegšanu atbildīgas būs pašas izglītības iestādes un VIIS nedublēs esošo komersantu izstrādāto un uzturēto funkcionalitāti (e-klase, mykoob, u.c.), bet gan iegūs tikai kopsavilkuma datus, lai nodrošinātu datus izglītības kvalitātes rādītāju aprēķina vajadzībām. Savukārt datu ievades un izvades iespējas tiks nodrošinātas izmantojot API.

VIIS datu uzturēšana

Izglītību raksturojošo kvalitātes rādītāju publicēšana

Izglītību raksturojošie dati tiek regulāri apkopot un analizēti dažādos griezumos, t.sk., ņemot vērā ģeotelpisko dimensiju, lai novērtētu izglītības kvalitāti un plānotu un prognozētu turpmāko izglītības sistēmas attīstību. Lai veiktu kvalitatīvu izglītības sistēmas novērtējumu, nepieciešams, lai izglītības sistēmu raksturojošie indikatori būtu pieejami reālajā laikā.

Izglītības kvalitātes novērtēšanas nolūkos sākotnēji nepieciešams identificēt, apkopot un uzturēt raksturīgākos izglītības kvalitātes rādītājus, kā arī nodrošināt to pieejamību, t.sk., izglītības nozares un izglītības kvalitātes rādītāju interaktīva publicēšana un analīze kartē, kas būtu pieejama ne tikai biznesa analītiķiem, bet arī publiskajiem lietotājiem. Tāpēc par informācijas ievadišanu atbildīgajām personām

jāizveido atbalsta mehānisms, kurš atgādinātu par nepieciešamās informācijas ievadīšanu un aktualizāciju, kā arī jānodrošina ievadītās informācijas pārbaudes iespējas.

Pasākuma ietvaros tiks izstrādāta funkcionalitāte izglītību raksturojošo kvalitātes rādītāju (indikatoru) un to iegūšanai izmantoto datu (sīkāk informācija par datu kopām skat. nod. 3.2. "Dati") automatizētai apstrādei un publicēšanai. Dati tiks apkopoti un publicēti, izmantojot VIIS platformu, nosakot par pienākumu iesaistītajām iestādēm regulāri atjaunināt datus.

Ieguvumi no pasākuma realizācijas būs valsts publiskās pārvaldes informācijas atkalizmantošanas iespēja iedzīvotājiem un saimnieciskās darbības veicējiem. Risinājums ieinteresētajām pusēm nodrošinās piekļuvi izglītības kvalitātes indikatoriem, kā arī mehānisma izstrāde uzlabos datu apstrādes efektivitāti un veicinās sadarbību ar izglītības iestādēm, piemēram, nodrošinās regulāru informācijas atjaunošanas iespēju (iegūt informāciju no sadarbības iestādēm) un samazinās informācijas ievades un termiņu kavēšanas iespējas.

Provizoriski dati par augstāko izglītību tiks uzkrāti sākot ar 2017.gada septembri, pēc izmaiņu apstiprināšanas MK noteikumos Nr.276 "Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi". Pirmās datu kopas VIIS varētu tikt iekļautas līdz 2018.gada beigām. Lai identificētu tos ar augstāko izglītību saistītos datus, kas iekļaujami datu kopās, Projekta ietvaros tiks veikta iesaistīto personu viedokļu apzināšana.

VIIS datu pārbaudes uzlabošana

Veicot kvalitātes un personu grupu pārbaudi VIIS šobrīd, katrs ieraksts tiek pārbaudīts atsevišķi līdz ar to aizņemot ievērojami daudz laika un pieļauj kļūdu rašanās risku, tāpat šobrīd nav iespējams veikt liela apjoma datu izmaiņu augšupielādi un veikto izmaiņu kontroli.

Projekta ietvaros tiks izstrādāta funkcionalitāte datu ieguvei no VIIS, kuru izmantos izglītības iestādes un IZM padotības iestādes liela apjoma datu apstrādes mērķiem.

Funkcionalitātes nepieciešamība pamatojama ar pieprasījumu pēc tās, kā arī ar laika ietaupījumu lielapjoma datu apstrādes laikā. Piemēram, jauniešu garantiju projekta ietvaros kopš 2014.gada 1.septembra VIIS ir pārbaudītas 6458 personas. Līdz 2018.gada augustam būs jāveic vismaz 3200 personu pārbaude. Datu pārbaude VIIS pārsvarā notiek gada sākumā un septembrī (uzņemšana mācībām), kad salīdzinoši īsā laika periodā ir jāpārbauda liels skaits personu (piemēram, visi uzņemtie audzēkņi vairāk kā 30 izglītības iestādēs).

Apziņošana

IZM, tās padotības iestādes un izglītības iestādes regulāri veic personu grupu apziņošanu (piemēram, izglītojamo un iestāžu darbinieku), izmantojot dažādas pieejamās apziņošanas metodes. Apziņošanas process nodrošina iesaistīto personu informētību par izglītības jomas un skolēnu/studentu mācību procesa aktualitātēm, kā arī skolēnu/studentu mācību rezultātiem un izaicinājumiem.

Projekta ietvaros tiks izstrādāta VIIS iekļauto personu grupu apziņošanas funkcionalitāte, izmantojot oficiālo valsts saziņas kanālu (e-adresi) vai citus saziņas kanālus. Šādas funkcionalitātes ieviešana nodrošinās vienotu apziņošanas procesu, lai ziņas ērtāk un ātrāk sasniegtu adresātu, kā arī varētu kontrolēt izsūtīto ziņu saturu, biežumu un apjomu.

3.1. Publiskās pārvaldes procesi, pakalpojumi un to normatīvais regulējums

Projekta ietvaros tiks izstrādāts 1 koplietošanas pakalpojums un tiks pilnveidoti 3 publiskās pārvaldes pamatdarbības procesi.

Procesu un pakalpojuma ieviešanai var būt nepieciešamas izmaiņas iekšējos un ārējos normatīvajos aktos, bet par izmaiņām atbildīgā iestāde būs IZM, piemēram:

- Valsts informācijas sistēmu likums (spēkā no 2002.gada 5.jūnija);
- Izglītības likums (spēkā no 1998.gada 29.oktobra);
- Vispārējās izglītības likums (spēkā no 1999.gada 10.jūnija);
- Profesionālās izglītības likums (spēkā no 1999.gada 10.jūnija);
- Augstskolu likums (spēkā no 1995.gada 2.novembra);

- Ministru kabineta 2003.gada 16.septembra noteikumi Nr.528 „Izglītības un zinātnes ministrijas nolikums”;
- Ministru kabineta 2019.gada 25. jūnija MK noteikumi Nr.276 “Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2008.gada 12. jūnija noteikumi Nr.990 „Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”;
- Ministru kabineta 2004.gada 23.novembra noteikumi Nr.965 „Izglītības iestāžu reģistrācijas kārtība”;
- Ministru kabineta 2010.gada 14.septembra noteikumi Nr.852 „Kārtība, kādā akreditē vispārējās un profesionālās izglītības programmas, izglītības iestādes un eksaminācijas centrus”;
- Ministru kabineta 2009. gada 14. jūlija noteikumi Nr.775 „Vispārējās un profesionālās izglītības programmu licencēšanas kārtība”;
- Ministru kabineta 2013.gada 6.augusta noteikumi Nr.530 „Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem”;
- Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumi Nr.281 „Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem”;
- Ministru kabineta 2000.gada 27.jūnija noteikumi Nr.211 „Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu”;
- Ministru kabineta 2013.gada 20.augusta noteikumi Nr.596 „Noteikumi par valsts statistikas pārskatu veidlapu paraugiem izglītības jomā”;
- Ministru kabineta 2009.gada 28.jūlija noteikumi Nr.445 „Pedagogu darba samaksas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2013.gada 2.jūlija noteikumi Nr.363 „Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveides kārtību”;
- Ministru kabineta 2013.gada 16. jūlija noteikumi Nr.404 „Prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrēšanas kārtība”.

Izmaiņas iekšējos un ārējos normatīvajos aktos tiks izstrādātas projekta īstenošanas laikā.

Turpmāk lasāmi procesu un pakalpojuma detalizēti apraksti.

Izglītības datu analīze

Uzlabojot esošo IZM pamatdarbības procesu *Izglītības datu analīze*, tiks uzlabota funkcionalitāte uzkrāto izglītības kvalitātes indikatoru apskatei. Esošais process tiek papildināts ar datu iegūšanu no citiem saistītajiem valsts informācijas resursiem un datu analīzi par uzkrātajiem izglītības kvalitātes indikatoriem, piemēram, tiks izstrādāta VIIS automatiska datu saņemšana no valsts informācijas resursiem:

- CSP – informācija par iedzīvotāju nodarbinātību un atalgojumu, lai novērtētu karjeras attīstību pēc izglītības iegūšanas un nodarbinātību izglītības iegūšanas laikā, un informāciju par darba meklētājiem, lai novērtētu bezdarba līmeņa saistību ar izglītības līmeni ilgtermiņā, bezdarbnieku kompetenču atbilstību darba tirgum, kā arī darba devēju pieprasīto kompetenču sastāvu un apjomu.
- VZD – informācija par izglītības iestāžu koordinātām, lai veiktu izglītības datu analīzi teritoriālā plānojuma kontekstā;
- u.c.

Esošais process tiks papildināts ar jaunām uzkrātās informācijas dimensijām, piemēram:

- vērtējumi;
- kavēto stundu skaits;

- CSP datiem par nozares nodarbinātību un bezdarbnieku statusu;
- VZD dati par izglītības iestāžu koordinātām un piederību administratīvi teritoriālajām vienībām.

SAM 2.2.1 ietvaros izstrādātā funkcionalitāte nodrošinās jau zināmo indikatoru uzkrāšanu un apstrādi VIIS un nodrošinās indikatoru ilgtermiņa izmaiņu analīzes iespēju, ļaujot izvērtēt kopējās izglītības kvalitātes tendences valsts izglītības kvalitātes monitoringam. Papildu, uzlabojot lietotāju interfeisu, tiks attīstītas lietotāju iespējas ērti un pārskatāmi iegūt izglītības kvalitāti raksturojošos datus VIIS publiskajā portālā, līdz ar to šie procesi ir nozares mērogā nozīmīgi un prioritāri.

VIIS datu uzturēšana

Projekta izstrādes laikā tiks pilnveidots saistītais process *VIIS datu uzturēšana*. Process tiks pilnveidots turpmāk lasāmajās jomās.

VIIS datu publicēšana - tiks nodrošināta automātiska izglītības datu publicēšana Atvērto datu portālā anonimizētā veidā pēc iepriekš definētām formām dažādos griezumos, kā arī izglītības un izglītības kvalitātes datu publicēšana VIIS publiskajā sadaļā, t.sk., datu interaktīva publicēšana un analīze kartē, kas būtu pieejama ne tikai biznesa analītiķiem, bet arī publiskajiem lietotājiem.

VIIS atgādinājumi - tiks izveidota funkcionalitāte datu pārbaudes un apstrādes atgādinājumiem IZM un IZM padotības iestādēm. VIIS atgādinājumi sniegs informāciju par vismaz šādu darbību veikšanu:

- nepieciešamība aktualizēt/papildināt informāciju;
- tuvākajiem termiņiem atskaišu, ziņojumu u.c. informācijas sniegšanai un kavētiem termiņiem.

Izglītojamo datu pārbaude VIIS - tiks izveidota automātiska izglītības iestāžu importēto datu salīdzināšanu ar VIIS reģistrēto informāciju, ietaupot darbinieku laiku pārbaudes veikšanai paredzēto laiku.

Apziņošana

Esošais VIIS apziņošanas process (*Apziņošana*) tiks pilnveidots, paplašinot apziņošanas iespējas VIIS lietotāju grupām (piemēram, konkrētas klases izglītojamajiem un viņu vecākiem) – tiks izveidots *Izglītības procesos iesaistīto personu apziņošanas* pakalpojums. Pakalpojuma ietvaros būs iespējams nosūtīt paziņojumus par izglītības aktualitātēm kādai lietotāju grupai, izmantojot oficiālās personu e-adrešu funkcionalitāti vai citus saziņas kanālus. Tādējādi tiks uzlabota apziņošanas procesa efektivitāte (t.i. samazināts laiks, kas nepieciešams personu grupu atlasei, izveidei un ziņu nosūtīšanai).

3.2. Dati

Projekta pasākumu ietvaros ir plānots izstrādāt un publicēt esošas datu kopas par valsts izglītības jomu. Publicējamās datu kopas uzskaitītas pielikumā (skat. Pielikuma sadaļu 3.1. "Datu kopas").

VIIS datu kopu apstrādes ietvaros datu kopu formāts un veids tiks nodrošināts atbilstoši Atvērto datu iniciatīvā noteiktajam. Datu kopu apstrādes un publicēšanas procesi tiks izstrādāti tā, lai nodrošinātu automatizētu veidu datu publicēšanai. Lai nodrošinātu datu kvalitāti, pie datu kopām tiks iekļauta kontaktpersonas informācija nepilnību un potenciālo uzlabojumu ziņošanai. Dati tiks publicēti kā saistītie dati, uzlabojot to apskati kontekstā ar citām datu kopām. Publicēšanas ietvaros datu kopai tiks piešķirts vienots resursu identifikators, tādējādi uzlabojot datu kopu uzturamību.

Lai nodrošinātu vienotu pieeju publiskās pārvaldes datu kopām, dati tiks publicēti valsts Atvērto datu portālā. Publicēšana tiks īstenota, automātiski veicot iepriekšminētās publicēšanas darbības ar no jauna izstrādātu VIIS atvērto datu publicēšanas pakalpi. Sīkāk par pakalpi formātiem skat. pielikuma sadaļu "3.2. Datu pakalpes".

Projekta ietvaros tiks automatizēta 12 datu kopu sagatavošana un publicēšana valsts Atvērto datu portālā:

- Valsts izglītības informācijas sistēmas klasifikatori;
- Bērni pirmsskolas izglītības programmās;
- Izglītojamie vispārējās pamata un vidējās izglītības programmās;
- Izglītojamie profesionālajās izglītības programmās;

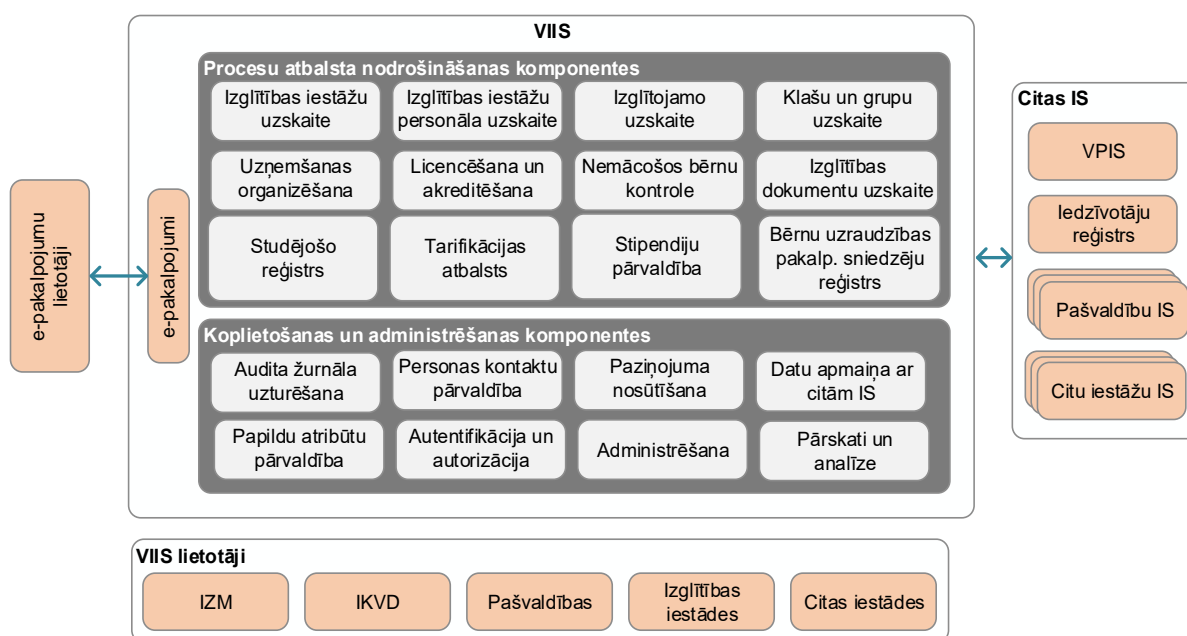

- Pirmsskolas izglītības programmas;
- Pamata un vidējās izglītības programmas;
- Profesionālās izglītības programmas;
- Akadēmiskais personāls;
- Mācībspēki pirmsskolas, pamata, vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēs;
- Izglītības iestādes;
- Izglītojamo sekmes izglītības programmās;
- Izglītojamo kavējumi izglītības programmām.

3.3. Programmatūra

VIIS atbilstoši Izglītības likumā noteiktajam ir datubāze, kurā apkopota informācija par izglītības iestādēm, licencētām un akreditētām izglītības programmām, izglītojamiem, pedagogiem, augstskolu un koledžu akadēmisko personālu, izglītības dokumentiem un valsts statistiku. VIIS uzturēšanu un aktualizāciju nodrošina Izglītības un zinātnes ministrija.

Pirmo trīs projekta kārtu ietvaros izstrādātās VIIS komponentes shematiski atspoguļotas attēlā 1. “Esošās VIIS komponentes”.

Attēls 1. Esošās VIIS komponentes

Projekta ietvaros ir plānots attīstīt procesu atbalsta nodrošināšanas komponentes un koplietošanas un administrēšanas komponentes. Attēlā 2. “Konceptuālās VIIS komponentes” redzamas konceptuālas komponentes pēc projekta izstrādes, attēlā ar zaļu ir atzīmētas pilnveidotās un no jauna izstrādātās komponentes.

Procesu atbalsta nodrošināšanai VIIS tiks papildināta ar datu apstrādes funkcionalitāti šādām jaunām komponentēm:

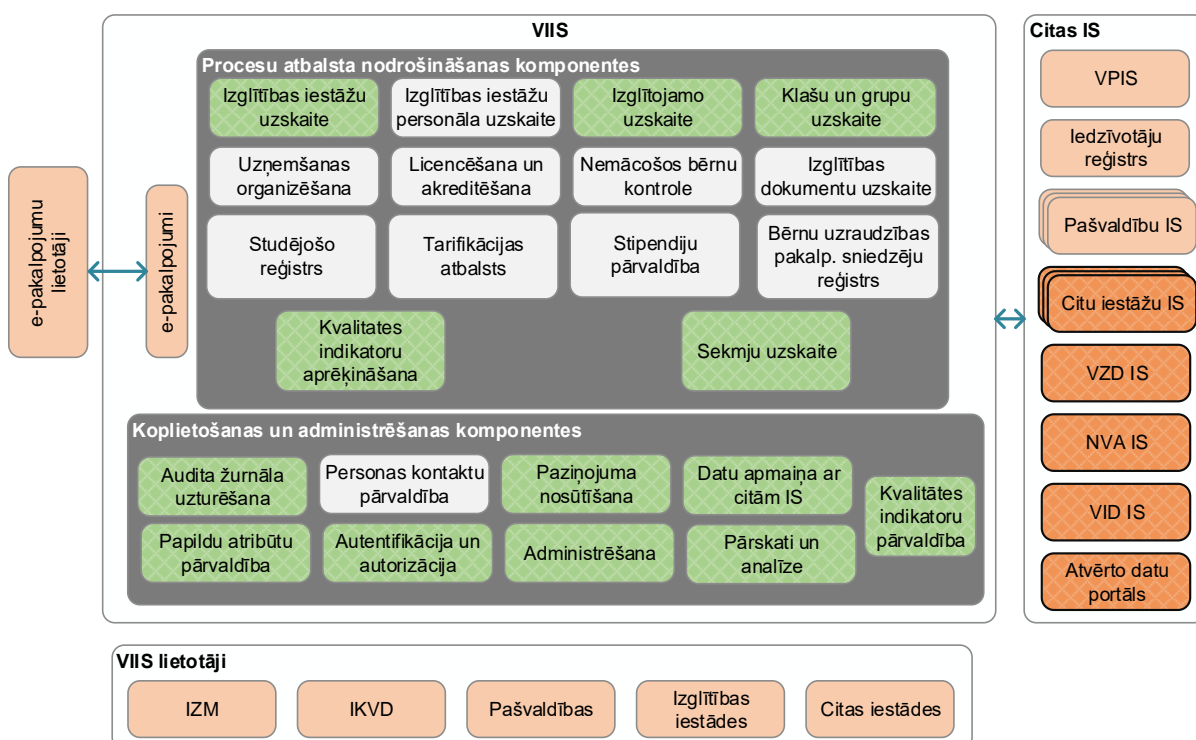
- Kvalitātes indikatoru aprēķināšana – nodrošinās kvalitātes indikatoru vērtību aprēķināšanu;
- Kvalitātes indikatoru pārvaldība – nodrošinās iespēju konfigurēt ar kvalitātes indikatoru uzkrāšanu saistītos parametrus;
- Sekmju uzskaitē – nodrošinās sekmju saglabāšanu.

Nepieciešamo datu iegūšanai sistēmas sadarbspēja ar citām informācijas sistēmām tiks papildināta ar VZD, CSP informācijas sistēmām, kā arī ar Valsts atvērto datu portālu atvērto datu automātiskai nodošanai. Sekmju un kavējumu uzskaitē tiks izstrādātas starsistēmu saskarnes ar skolās izmantotajām informācijas sistēmām sekmju un kavējumu uzskaitē no plašāk izmantotajām informācijas sistēmām

iespējai elektroniski nodot aktuālo informāciju. Sākotnējai datu ielādei tiks izstrādāta atsevišķa saskarne vēsturisko datu automatizētai nodošanai. (Esošās situācijas aprakstu skat. nod. 3.5. “Mijiedarbība ar pašvaldībām”.)

Procesu atbalsta nodrošināšanai VIIS tiks pilnveidotas esošās komponentes:

- Izglītības iestāžu ēku uzskaitē – papildināta ar informācijas pusautomatizētu adresu ievadi (no adresu klasifikatora) un informācijas glabāšanu par izglītības iestāžu koordinātām, piederību priekšpilsētām;
- Izglītojamo uzskaitē – papildināta ar informācijas apstrādi un glabāšanu par izglītojamo nodarbinātību un atalgojumu, kā arī par izglītojamo kavējumiem;
- Klašu un grupu uzskaitē, kā arī koplietošanas un administrēšanas komponentes nodrošinās nepieciešamo saistīto funkcionalitāti jauno un citu papildināto moduļu darbībai.
- Paziņojumu nosūtīšana – papildināta, nodrošinot integrāciju ar oficiālo e-adresi.

Attēls 2. Konceptuālās VIIS komponentes

3.4. Infrastruktūra

Projekta ietvaros tiks izvērtēta iespēja izmantot valsts IKT mērķarhitektūras būtiskos arhitektūras elementus un koplietošanas komponentes, kas tiks izstrādātas šajā plānošanas periodā. Projekta iesniegums nodrošinās, ka IKT infrastruktūras iegādes izmaksas būs tikai Ministru kabineta 2015.gada 17.novembra noteikumos Nr.653 definētajos izņēmuma gadījumos - attīstot koplietošanas IKT infrastruktūras pakalpojumus, balstoties uz esošām kompetencēm un infrastruktūras resursiem (piemēram, datu centriem).

Turpmāk apskatīts valsts IKT mērķarhitektūrā apstiprināto būtisko infrastruktūras arhitektūras elementu pielietojums programmatūras arhitektūrā. Būtisko arhitektūras elementu pielietojums, kas saistīts ar atvērto datu publicēšanu (tai skaitā, klasifikatoriem) izklāstīts nodaļā 3.2. sadaļā “Dati”.

Valsts informācijas sistēmu savietotājs (VISS)

VIIS tiks publicēta jaunā pakalpojuma saskarnes Valsts informācijas sistēmu savietotājā, tādejādi nodrošinot iespēju tās atkalizmantot, pielietojot standartizētu Latvijas publiskās pārvaldes risinājumu.

Vienotās pieteikšanās pakalpojums

Esošajā situācijā pieteikšanās VIIS tiek nodrošināta, izmantojot valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošo valsts informācijas sistēmu savietotāja personas identifikācijas risinājuma atbalstītos elektroniskās identifikācijas līdzekļus (turpmāk - Vienotās pieteikšanās atbalstītie elektroniskās identifikācijas līdzekļi). Esošo vienotās pieteikšanās atbalstīto elektroniskās identifikācijas līdzekļu mehānismu ir plānots papildināt, nodrošinot eIDAS pieteikšanos ārvalstniekiem. Atbilstoši ārvalstniekiem būs iespēja izmantot esošos un projektā jaunizveidoto pakalpojumu.

Klienta darba vieta (KDV) un pakalpojumu izpildes vide valsts pārvaldes pakalpojumu portālā latvija.lv

Valsts pārvaldes pakalpojumu katalogā un VIIS esošajiem e-pakalpojumiem un Projektā attīstāmajam pakalpojumam tiks pilnveidota sasaiste ar valsts pārvaldes pakalpojumu portāla latvija.lv KDV. Izmantojot valsts pārvaldes pakalpojumu portāla latvija.lv funkcionalitāti, personas varēs sekot līdzi pieprasīto pakalpojumu izpildes gaitai, saņemt paziņojumus un pakalpojuma rezultātu KDV. Pakalpojuma rezultāti tiks sūtīti uz oficiālo personas e-adresi.

Par Projektā izveidoto pakalpojumu tiks uzkrāta izmantošanas un kvalitātes statistika, t.sk., pakalpojuma saņēmējiem, izpildes ilgumu un rezultātu.

Datu izplatīšanas tīkls (DIT)

Datu izplatīšanas tīkls tiks pielietots datu apribei starp iestādēm.

Valsts informācijas resursu, sistēmu un sadarbības reģistrs (VIRIS)

Valsts informācijas sistēmu reģistrs tiks izmantots informācijas publicēšanai par VIIS. Reģistrā tiks glabāta un atjaunināta informācija par sistēmas:

- pārziņiem un turētājiem;
- publicēto servisu piekļuves atļaujām;
- datu piekļuves atļaujām;
- datu apmaiņu starp informācijas sistēmām, sasaistot to ar datu piekļuves atļaujām.

Dokumentu integrācijas vide (DIV)

IZM dokumentu vadības sistēma DVS "Namejs" (turpmāk – DVS) no 2018. gada 2. janvāra nodrošinās dokumentu apmaiņu izmantojot dokumentu integrācijas vidi (turpmāk - DIV). Dokumentu vai citas informācijas apmaiņa bez DVS iesaistes, t.i. bez to reģistrēšanas lietvedībā, tieši no VIIS vides nav pieļaujama. Līdz ar to tieša integrācija ar DIV VIIS nav paredzēta, taču Valsts izglītības informācijas sistēmā radītie dokumenti tiks nosūtīti iestādēm izmantojot DVS Namejs, pastarpināti izmantojot DIV atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 17.novembra noteikumiem Nr. 653.

3.5. Mijiedarbība ar pašvaldībām

Esošā situācijā VIIS nodrošina mijiedarbību ar pašvaldībām, izmantojot vienotu Interneta vietni viis.lv. Papildus VIIS saņem informāciju no pašvaldību informācijas resursiem. Projekta ietvaros ir paredzēts funkcionāli uzlabot esošo mijiedarbību ar jaunu datu iegūšanu no pašvaldību pārraudzībā esošajām skolām par izglītojamo sekmēm (katru ceturksni) un kavējumiem (iemesli un dienas), neietekmējot pašvaldību informācijas sistēmas, līdz ar to projekta ietvaros nav nepieciešams un nav paredzēts veikt ieguldījumu pašvaldību informācijas sistēmās. Esošajā situācijā šo datu uzglabāšanu nodrošina privātas nevalstiskas organizācijas, kas ilgtermiņā nav atbildīgas par valsts izglītības informācijas uzturēšanu, tāpēc tiks radīta iespēja saņemt datus no privāti uzturēta datu avota ar izglītības iestāžu starpniecību.

4. Projekta ieguldījums SAM rezultātu rādītājos un projekta sociālekonomiskā indikatīvā lietderība

Projekta realizācija kopumā sekmē:

- Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020. gadam sasniegšanu;
- Valsts pārvaldes efektivitāti;
- Valsts publiskās pārvaldes informācijas pieejamību.

Atbilstoši projekta plānotajām izmaksām sistēmas izstrādes izmaksas ir 1 milj. EUR, papildu 80 tūkst. EUR ir izmaksas sistēmas uzturēšanai katru gadu. Kopā 10 gadu laikā izstrādes un uzturēšanas izmaksas ir 1,8 milj. EUR. Turpmāk uzskaitīti sociālekonomiskie ieguvumi:

1. **Publiskās pārvaldes darbinieku laika ietaupījums datu analīzei, kas būtu jāveic izglītības kvalitātes monitoringa rādītāju neesamības gadījumā.** Datu apkopošanai un analīzei resora līmenī indikatīvi būtu vajadzīgi vismaz 2 darbinieki (pilnas slodzes darbā). Katrā pašvaldībā (119 pašvaldības) informācijas apkopošanai un aprēķināšanai indikatīvi būtu vajadzīgi 1,5 cilvēkmēneši gadā. Automatizējot datu apstrādes procesa daļas, laiks, kas vajadzīgs šo indikatoru manuālai apkopošanai un aprēķināšanai, nebūtu nepieciešams. Kopējais ieguvums gadā būtu (pieņemot, ka vidējā darba alga ir 869 EUR) ir ~ 175 973 EUR gadā (~ 1,76 milj. EUR 10 gadu periodā).
2. **Publiskās pārvaldes darbinieku laika ietaupījums ar VIIS atgādinājumiem publiskās pārvaldes iestādēm.** Esošajā situācijā ir 947 izglītības iestādes. Pieņemot, ka katra no iestādēm reizi gadā nokavē datu atjaunošanas termiņus, informācijas atlasīšana par katru gadījumu un atgādinājuma nosūtīšana prasa 60 min. katram atgādinājumam. Pieņemot, ka vidējā darba stundas likme ir 5,4 EUR/stundā, kopumā gada laikā tiks ietaupīts ~5 113,8 EUR gadā (~51 tūkst. EUR 10 gadu periodā).
3. **Publiskās pārvaldes darbinieku laika ietaupījums izglītības iestādēm ar lielapjoma datu izlādi.** Laika periodā no 2014.gada 1.septembra VIAA VIIS ir veikusi informācijas pārbaudi par 6 458 personām Jauniešu garantiju projekta ietvaros. Pieņemot, ka katru gadu vidēji ir jāpārbauda informācija par 4 000 personām, un pārbaudes ilgums ir 30 min. katrai personai, kopējais ietaupījums (pieņemot, ka vidējā darba stundas likme ir 5,4 EUR/stundā) līdz ar lielapjoma datu izlādes ieviešanu būtu 10 800 EUR gadā (108 tūkst. EUR 10 gadu periodā).

Ilgtermiņā pasākumu realizēšanai papildu tiks nodrošināti šādi ieguvumi:

- uzlabota izglītības iestāžu darbības caurskatāmība;
- lielāka sabiedrības iesaiste ar valsts izglītības sistēmu saistītu lēmumu pieņemšanā;
- uzlabota izglītības politikas plānošana.

Projekta īstenošanas sociālekonomiskais ieguvums 10 gadu periodā ir lielāks (1,9 milj.) par 1 milj. EUR projekta investīciju un 800 000 EUR uzturēšanas izmaksām 10 gadu periodā (1,8.milj.).

1. Projekta darbības, laika plāns un izmaksas

1.1. Projekta darbību īstenošanas laika grafiks

Nr.p.k.	Darbības nosaukums	Projekta īstenošanas laika grafiks (ceturkšņos)*															
		2018				2019				2020				2021			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
1.	Projekta tehniskās dokumentācijas sagatavošana		x	x	x	x											
2.	Projekta administrēšana (projekta vadība)		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
3.	Programmatūras izstrāde		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				
3.1.	Sistēmas dokumentācijas izstrāde					x	x	x	x	x	x	x	x				
3.2.	Izglītības indikatoru uzkrāšanas un apstrādes funkcionalitātes izstrāde				x	x	x	x	x	x	x	x	x				
3.2.1.	Datu analīzes platformas (datu noliktavas) pilnveidojumi				x	x											
3.3.	VIIS datu uzturēšanas procesa pilnveide					x	x	x	x	x	x	x	x				
3.3.1.	Datu publicēšanas pilnveide no datu analīzes platformas (datu noliktavas) uz VIIS publisko sadaļu						x	x	x								
3.4.	Apziņošanas procesa izstrāde					x	x	x	x	x	x	x	x				

Nr.p.k.	Darbības nosaukums	Projekta īstenošanas laika grafiks (ceturkšņos)*															
		2018				2019				2020				2021			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
3.5.	Informācijas sistēmas izstrādes dokumentācijas nodevumu kvalitātes pārbaude					x	x	x	x	x	x	x	x	x			
3.6.	Programmatūras nodevumu realizācijas pārbaude					x	x	x	x	x	x	x	x	x			
4.	Ieviešana, lietotāju un administratoru apmācības													x	x		
4.1.	Administratoru apmācības													x	x		
4.2.	Informācijas sistēmas lietotāju apmācības													x	x		
5.	Publicitātes pasākumi		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
5.1.	Informatīvā plakāta izvietošana		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
5.2.	Informācija internetā		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		

1.2. 5.2. Projekta izmaksu sadalījums

	Finansējuma avots	2018, euro	2019, euro	2020, euro	2021, euro	KOPĀ, euro	%
1.	ERAF finansējums	8 266,21	187 466,04	29 688	624 576,70	850 000,00	85
2.	Valsts budžeta finansējums	1 458,74	33 082,24	5 239,60	110 219,42	150 000,00	15
3.	Pašvaldības budžets	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
4.	Kopējās izmaksas	9 724,95	220 548,28	34 930,64	734 796,13	1 000 000,00	100

7Nr.p.k.	Nepieciešamās IKT risinājuma uzturēšanas izmaksas	2021, eiro	2022, eiro	2023, eiro	2024, eiro	KOPĀ, eiro
1.	Valsts izglītības informācijas sistēma	80,00 tūkst.	80,00 tūkst.	80,00 tūkst.	80,00 tūkst.	320,00 tūkst.

6. Projekta pārvaldība

Projekta sekmīgas īstenošanas priekšnoteikums ir strukturētas projekta pārvaldības nodrošināšana, kas ietver precīzi definētu projekta īstenošanā iesaistīto pušu lomu un atbildību, savstarpējās sadarbības un lēmumu pieņemšanas principu definējumu. Projekta pārvaldības shēma (skat. Attēls 3.) ir izstrādāta atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 17.novembra noteikumu Nr.653⁸ sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma pielikumam Nr. 1 un pielikumam Nr. 2.

Projekta ieviešanu un stratēģiski svarīgu jautājumu risināšanu veiks PUP (projekta uzraudzības padome). PUP sastāvā būs šādas institūcijas:

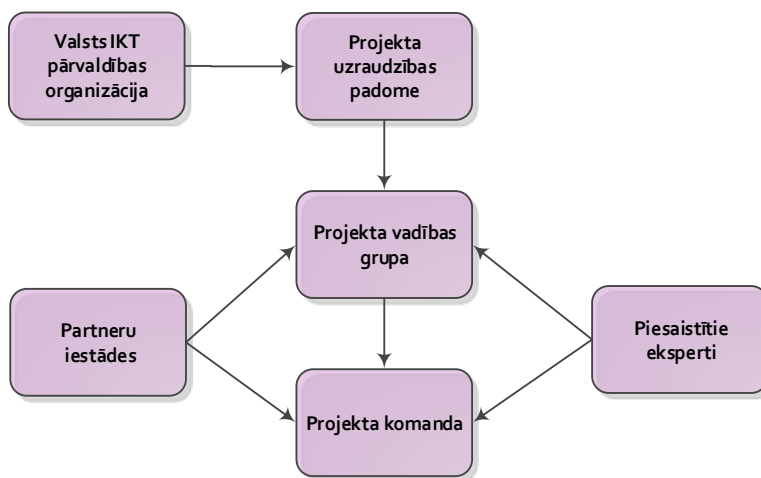
- IZM;
- VARAM.

IZM nodrošinās darba grupas vadību par projekta ietvaros nodrošināmo publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību.

Projekta īstenošanai tiks:

- izveidota projekta vadības grupa;
- izveidota projekta komanda.

Projekta vadības grupa ar projekta komandu veiks projekta aktivitāšu izpildei nepieciešamos darbus un nodrošinās projekta mērķu izpildi. Sastāvā plānots iekļaut vismaz IZM un projekta partnerus, kas būs iesaistīti datu integrācijas nodrošināšanā. Nepieciešamības gadījumā atsevišķu aktivitāšu ietvaros var tikt piesaistīti eksperti (specifisku jautājumu risināšanai, konsultāciju sniegšanai vai aktivitāšu īstenošanai).

Attēls 3. „Projekta pārvaldības shēma”

⁸ Ministru kabineta 2015. gada 17. novembra noteikumi Nr. 653 “Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1.pasākuma „Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” īstenošanas noteikumi”

Projekta partneru lomas:

Partnera iestāde	Loma projektā	Loma pēc projekta
CSP	Iestādes IS tiks nodrošināta integrācija ar projektā izstrādājamo IS. Iestāde piedalīsies visās projekta izstrādes fāzēs.	Iestāde nodrošinās datu nodošanu VIIS, izmantojot projektā izstrādāto integrācijas veidu.
VZD	Iestādes IS tiks nodrošināta integrācija ar projektā izstrādājamo IS. Iestāde piedalīsies visās projekta izstrādes fāzēs.	Iestāde nodrošinās datu nodošanu VIIS, izmantojot projektā izstrādāto integrācijas veidu.

Izglītības un zinātnes ministrija

paraksts

Jānis Volberts

Rīgā,

2021. gada 13. janvārī